

Okruhy pro atestační zkoušky specializačního vzdělávání v oboru Organizace a řízení ve zdravotnictví

Specialista v organizaci a řízení ve zdravotnictví

I. Organizace a řízení

1. Filozofie pojetí moderního managementu

Management, manažer, role a funkce v moderním managementu, manažerské kompetence, struktura manažerských aktivit.

2. Firemní kultura ve zdravotnickém zařízení

Základní pilíře firemní kultury, specifika FK, způsoby analýzy FK, například „7S“.

3. Osobní rozvoj vedoucího pracovníka

Analýza osobního profilu, analýza SWOT, role osobnosti, role moderního manažera, kariérová dráha, osobní portfolio, vzdělávání a rozvoj.

4. Specifické dovednosti manažera

Osobní a časový management, techniky řízení času, podstata, principy a předpoklady koučinku, pojetí a cíle delegování, motivace.

5. Hlavní zákonné předpisy medicínského práva

Obecně závazné předpisy ve zdravotnictví, prameny medicínského práva, právní formy zdravotnických zařízení, předpoklady výkonu povolání, právní odpovědnost zdravotnických pracovníků.

6. Strategické řízení

Vize, mise, hodnoty organizace, manažerské nástroje pro analýzu vnějšího a vnitřního prostředí.

7. Řízení změn

Řízení procesů strategické změny, úlohy a role v procesu změny, řízení změn a jejich reakce.

8. Styly vedení a pracovní motivace

Situační vedení, vývojové stupně vedeného pracovníka, druhy a způsoby motivace, přehled nejdůležitějších motivačních teorií a psychologických poznatků využitelných v manažerské praxi.

9. Leadership

Faktory ovlivňující úspěšnost vedení, styly ovlivňování, vůdcovství založené na principech.

10. Osobnostní předpoklady a dovednosti lídra

7 návyků vůdčích osobností, strategické myšlení.

11. Budování a vedení pracovního týmu

Vlastnosti, cíle a role týmu, zvládání týmových krizí, stadia vývoje týmu a role manažera.

12. Management lidských zdrojů

Význam a hlavní úkoly řízení lidských zdrojů, popis a specifikace pracovního místa, tvorba, strategie a politika řízení lidských zdrojů.

13. Popisy pracovních míst, kompetenční modely

Metody analýzy pracovních činností v organizaci, tvorba kompetenčních modelů.

14. Personální management

Osobnost vedoucího pracovníka a styly řízení, řešení konfliktů.

15. Systém vzdělávání ve zdravotnictví

Předepsané kvalifikační požadavky, subjekty podílející se na zajištění náležité odbornosti ve zdravotnictví.

16. Systém hodnocení pracovníků

Model systému personálního řízení a vedení, nové pojetí hodnocení, strategie pro hodnocení, fáze přípravy, co hodnotíme, podmínky pro realizaci hodnocení, vyhodnocení – záznam z hodnotícího pohovoru, komunikační dovednosti hodnotícího.

17. Krizový management

Definice mimořádné události, její členění a řízení dle závažnosti, řízení pod tlakem, techniky řízení v krizových situacích, efektivní řízení v krizi.

18. Krizové situace ve zdravotnictví

Role zdravotnictví v bezpečnostním systému státu, zdravotnictví a IZS, postavení lůžkového zařízení v systému krizové připravenosti, ochrana bezpečnosti klientů, dopady mimořádných událostí na osobnost zachraňujících profesionálů.

II. Zdravotní a sociální politika státu, marketing, ekonomika a financování

1. Struktura zdravotnictví v ČR

Způsob řízení, plánování, druhy a formy zdravotní péče dle typu a zaměření na poskytovanou péči.

2. Zdravotní a sociální politika státu

Zdravotní politika, její význam, hlavní cíle a problémy, úkoly a koncepce, její dopad na organizaci a provoz poskytovatelů zdravotních služeb a sociálních zařízení, definice zdravotních potřeb jako východiska zdravotní politiky a péče o zdraví.

3. Zdraví jako biopsychosociální kategorie

Měření a determinanty - pojem zdraví, měření a hodnocení zdraví, zásadní význam sociálních determinant zdraví.

4. Péče o zdraví a její základní metody

Péče o zdraví a zdravotnictví, prevence, podpora zdraví, úloha občanů a státu.

5. Marketing ve zdravotnictví

Marketing ve zdravotnictví, marketingová filozofie a strategie, definice, typy.

6. Zdravotní pojištění a funkce zdravotních pojišťoven

Způsoby financování zdravotních pojišťoven, kdo je tzv. státní pojištěnec, systém zdravotního pojištění podle současné právní úpravy, rozsah hrazené péče, spoluúčast pacientů, okruh osob pojištěných ze zákona, právo pojištěnce na volbu zdravotní pojišťovny a poskytovatele zdravotních služeb, meze tohoto práva.

7. Financování nemocnic

Financování lůžkové péče – akutní intenzivní, akutní standardní, následné a dlouhodobé, financování systémem DRG.

8. Financování ambulantních zdravotních služeb

Financování praktických lékařů, specialistů, kapitace, výkonově-kapitační platba, principy a destinace, financování stomatologických služeb, zdravotní dopravy a komplementů, domácí péče, zdravotních služeb v sociálních službách a tzv. „sociálních“ lůžek.

9. Financování léků

Náklady na léčiva a prostředky zdravotnické techniky, regulace nákladů na léčiva.

10. Makroekonomické ukazatele zdravotnictví ČR

Podíl financování, způsob finančních toků, úlohu zdravotních pojišťoven a ČSSZ.

11. Náklady a výnosy poskytovatelů zdravotních služeb

Náklady a výnosy zdravotnického zařízení, výdaje, příjmy, hospodářský výsledek zdravotnického zařízení a jeho jednotlivých nákladových středisek a kalkulace výkonů.

12. Poskytovatelé zdravotních služeb jako hospodářský systém

Charakteristika poskytovatele zdravotních služeb, jeho znaky, činitele podstatného ekonomického okolí atd.

13. Právní formy poskytovatelů zdravotních služeb

Fyzické osoby ve zdravotnictví, obchodní a akciové společnosti, příspěvkové organizace, sdružení, atd. – charakteristika.

14. Odměňování za práci

Mzda, plat, jejich skladba, srážky ve zdravotnictví, principy odměňování.

15. Základní znaky, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů

Pracovní poměr, jeho délka, prodlužování, způsoby ukončení, ocenění kvality práce, způsoby řešení porušování pracovní kázně, přesčasová práce, typy pracovní doby, apod. (Zákoník práce v platném znění).

III. Kvalita a bezpečí zdravotní péče ve zdravotnických zařízeních a zařízeních sociální péče

- 1. Role WHO v oblasti prevence rizik a resortní bezpečnostní cíle MZ ČR**
- 2. Nežádoucí (mimořádné) událostí, sledování a nejčastější MU**
Řízení rizik a nástroje k jejich identifikaci a analýze.
- 3. Řízení kvality a bezpečí péče ve zdravotnických zařízeních**
Zavádění systému řízení a zvyšování kvality a bezpečí poskytované zdravotní péče, definice kvality, nástroje a techniky zvyšování kvality, překážky při zavádění TQM.
- 4. ISO 9001 a související normy**
Směrnice a normy pro systémy managementu kvality, systémy managementu kvality dle požadavků normy ISO 9001, hodnocení spokojenosti zákazníka.
- 5. Tvorba řízené dokumentace**
Proces řízené dokumentace, tvorba)
- 6. Kvalita zdravotní péče**
Definice kvality zdravotní péče, popsat a vysvětlit kvalitu zdravotní péče z hlediska struktury, procesu a výsledku, popsat a vysvětlit kategorie intervencí při zajišťování kvality.
- 7. Management kvality zdravotní péče**
Indikátory kvality a možnosti jejího měření, vyjmenovat a zdůvodnit kritéria standardů péče, popsat a zdůvodnit metodiku tvorby standardů péče.
- 8. Interní audit kvality**
Definice interního auditu, vyjmenovat a na praktických příkladech vysvětlit druhy auditů včetně specifického auditu pro zdravotnictví STOPAŘE, popsat proces auditu, vyjmenovat některé z metod využívaných při auditu.
- 9. Systémy hodnocení kvality a problematika akreditace zdravotnických zařízení**
Spojená akreditační komise ČR, Joint Commission International (JCI), Mezinárodní organizace pro standardizaci ISO, Evropská nadace pro řízení kvality (EFQM).

Doporučená literatura

1. BĚLOHLÁVEK, F. *Organizační chování*. 1. vyd., Olomouc: Rubico 1996. 343 s., ISBN 80-85839-09-1
2. BĚLOHLÁVEK, F., KOŠŤAN, P., ŠULEŘ, O. *Management*. 1. vyd., Olomouc: Rubico 2001. 642 s., ISBN 80-85839-45-8
3. BĚLOHLÁVEK, F. *Desatero manažera: (to nejdůležitější, co potřebuje znát a ovládat úspěšný manažer)*. 1. vyd., Praha: Computer Press 2003. 90 s. ISBN 80-7226-873-2
4. BENDER, P. U. *Niterný leadership*. 1. vyd., Praha: Management Press 2002. 219 s. ISBN 80-7261-069-4
5. BENNIS, W. G. *Starší psi a nové triky aneb o tvořivosti a spolupráci*. 1. vyd., Praha: Management Press 2001. 175 s. ISBN 80-7261-045-7
6. BERNSTEIN, A. *Dinosauří mozky: jak vyjít s lidmi, se kterými se vyjít nedá*. Praha: Victoria Publishing 1993. 266 s.
7. CARNEGIE, D. *Jak získávat přátele a působit na lidi*. Praha: Beta 2004. 263 s. ISBN 80-7306-138-4
8. COVEY, S. R. *7 návyků vůdčích osobností pro úspěšný a harmonický život: návrat etiky charakteru*. 1. vyd., Praha: Pragma 1994. 329 s.
9. COVEY, S. R. *Důvěra: jediná věc, která dokáže změnit vše*. Praha: Management Press 2008. 326 s. ISBN 978-80-7261-176-8
10. COVEY, S. R. *7 návyků skutečně efektivních lidí*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2006, 342 s. ISBN 978-80-7261-156-0
11. DAVIDSON, M. *Jak se stát skvělým stratégem: průvodce na cestě k strategickému myšlení*. 1. vyd., Praha: Management Press 1997. 120 s. ISBN 80-85943-45-X
12. DI KAMP. *Manager 21. století*. Praha: Grada 2000. 212 s. ISBN 80-247-0005-0
13. FULLER, D. *Vést nebo být veden*. Praha: Alfa Publishing 2004. 200 s. ISBN 80-86851-03-6
14. GLADKIJ, I. *Management ve zdravotnictví*. 1. vyd. Brno: Computer Press, a.s. 2003. 371 s. ISBN 80-7226-996-8
15. GROHAR-MURRAY, M. E., DI CROCCE, H. R. *Zásady vedení a řízení ošetrovatelské péče*. 1. vyd. Praha: Grada 2003, 317 s. ISBN 80-247-0267-3
16. HLAVÁČKOVÁ, D., ŠTOREK, J., FIŠER, V., NEKLAPILOVÁ, V., VRASPÍROVÁ, H. *Krizová připravenost zdravotnictví*. Brno: NCO NZO 2007. 1. vyd. 198 s. ISBN 978-80-7013-452-8
17. HOWARD, P. J. *Příručka pro uživatele mozku: praktické informace a návody pro každodenní život*. 1. vyd., Praha: Portál 1998. 396s. ISBN 80-7178-211-4

18. HRONÍK, F. *Hodnocení pracovníků*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. 126 s. ISBN 80-247-1458-2
19. CHRISTIANI, A. *Motivace, klíč k úspěchu a spokojenosti: 111 tipů*. Praha: Ikar 2004. 173 s. ISBN 80-249-0311-3
20. KEŘKOVSKÝ, M., VYKYPĚL, O. *Strategické řízení*. 5. přeprac. vyd. Brno: Z. Novotný, 2004. 118 s.
21. KOTLER, P. *Marketing management*. 12. vyd. Praha: Grada, 2007. 792 s. ISBN 978-80-247-1359-5
22. KOTTER, J. P. *Vedení procesu změny: osm kroků úspěšné transformace podniku v turbulentní ekonomice*. Praha: Management Press 2000. 190 s. ISBN 80-7261-015-5
23. MADAR, J. *Řízení kvality ve zdravotnickém zařízení*. Praha: Grada 2004. 1. vyd. 248 s. ISBN 80-247-0585-0
24. MARX, D., VLČEK F., ED.: *Národní akreditační standardy pro nemocnice*. SAK ČR, TIGIS, Praha, 2008 s. 103, ISBN 978-80-903750-6-2.
25. MAXWELL, J. C. *Rozvíjejte své vůdčí schopnosti*. Praha: Pragma 2001. 206 s. ISBN 80-7205-829-0
26. MAXWELL, J. C. *Jak v lidech vypěstovat vůdčí schopnosti*. Praha: Pragma 2002. 181 s. ISBN 80-7205-870-3
27. SMÉKAL, V. *Pozvání do psychologie osobnosti: člověk v zrcadle vědomí a jednání*. 1. vyd., Brno: Barrister Principál 2002. 517s. ISBN 80-85947-80-3
28. SENGE, P. M. *Pátá disciplína. Teorie a praxe učící se organizace*. Praha: Management Press 2006. 432 s. ISBN 978-80-7261-162-1
29. SOUČEK, Z. *Firma 21. století*. 1. české vyd. Praha: Profesional Publishing, 2007. 260 s. ISBN 80-86419-88-6
30. SVOBODNÍK, P. *Management v kostce*. Brno: NCO NZO 2009. 127 s. ISBN 978-80-7013-498-6
31. ŠKRLA, P., ŠKRLOVÁ, M. *Kreativní ošetrovatelský management*. 1. vyd. Praha: Advent-Orion s.r.o. 2003. 477 s. ISBN 80-7172-841-1
32. ŠULEŘ, O. *Manažerské techniky III*. 1.vyd., Olomouc: Rubico 2003. 152 s. ISBN 80-85839-87-3-
33. ŠULEŘ, O. *Manažerské techniky: 80 technik moderního managementu*. 1. vyd., Olomouc: Rubico 1997. 213 s. ISBN 80-85839-19-9
34. ŠULEŘ, O. *Manažerské techniky: 70 technik moderního managementu*. 1.vyd., Olomouc: Rubico 1995. 225 s. ISBN 80-85839-06-7
35. ŠULEŘ, O. *Zvládáte své manažerské role? Jak rozhodovat, předávat informace, organizovat a motivovat své podřízené: testy*. 1. vyd., Praha: Computer Press 2002. 187 s. ISBN 80-7226-702-7

36. ŠULEŘ, O., KOŠŤAN, P. *Firemní strategie: plánování a realizace*. 1. vyd., Praha: Computer Press 2002. 124 s. ISBN 80-7226-657-8
37. TOUNIER, P. *Osoba a osobnost*. 1. vyd., Praha: Návrat domů 1998. 190 s. ISBN 80-85495-78-3
38. WARD, M. *50 základních manažerských technik*. 1. vyd., Praha: Management Press 1998. 197 s. ISBN 80-85943-59-X
39. ZLÁMAL, J., BELLOVÁ, J. *Ekonomika zdravotnictví*. 1.vyd. Brno: NCO NZO 2005. 206 s. ISBN 80-7013-429-1
40. ZLÁMAL, J. *Marketing ve zdravotnictví*. 1. vyd. Brno: NCO NZO 2006. 149 s. ISBN 80-7013-441-0
41. IVANOVÁ, K. *Manažerská etika*. 1. vyd. Brno: NCO NZO 2006.
42. JCI – mezinárodní akreditační standardy pro nemocnice. Praha: Grada Publishing s.r.o., 2004. 271 s. ISBN 80-247-0629-6
43. Platné právní předpisy